

Adatok Budapest adventív flórájához.

Beiträge zur Kenntnis der Adventiv-Flora von Budapest.

Irta: { **Dr. Péntzes Antal** (Budapest).
 Von: {

A modern kultúra terjedése a növényvilág összetételét is jelentősen megváltoztatja, régi természetes növényasszociációk tűnnek el, másutt meg sohasem látott távolabbi vidékek növényei jelennek meg. Az idegen földrészek nyerstermékeit feldolgozó ipar, a szállító eszközök mind ilyen önkéntes terjesztői a messzi földről származó itt-ott felbukkanó növényeknek.

Sok közülük csak egy-egy vegetációs időszakot él át és aztán nyomtalanul eltűnik, másik eredeti hazájánál jobb viszonyok közé kerülve, mérhetetlenül elszaporodik és állandósul.

Az alábbiakban közlöm Budapest néhány újabban jelentkező vagy eddig nem ismertett adventív növényét.

Sorghum halepense (L.) PERS. Lágymányos. Évek óta jelentkezik.

Bromus rigidus Roth. A Lágymányosi-tó feltöltött részén 1 termékes példány. 1929. (Mediterrán).

Lycium chinense Mill. A Lágymányosi vasuti összekötő töltés déli oldalán, kb. 60—70 m² területen, szétterjedve.

Datura tatula L. A Lágymányosi tó feltöltött szemetes részén 1 virágzó és termékes példány. 1929. őszén. (Mediterran).

Artemisia annua L. Lágymányos.

Meghalt. — Gestorben.

E. A. Vainio.¹

Finn testvérnemzetünk kiváló lichenológusa Edward August Vainio 1929. május hó 14-én Turkuban elhunyt. A világ lichenológusainak társadalma egyik legalaposabb, legszorgalmasabb, leglelkesebb munkását vesztette el benne. Elhunytá érdeklí az összes nemzeteket, de különösen érint bennünket, nemcsak mert testvérnemzetünk kiváló fia volt, hanem mert feldolgozta fiatalon elhunyt lichenológusunk Lojka Hugónak a Kaukázusban gyűjtött zuzmóit;² különben szívesen és több ízben állott óriási elfoglaltsága mellett velünk is összeköttetésben.³

¹ Az életrajzi adatokat Prof. Dr. K. Linkola (Helsinki) urnak köszönöm.

² Lich. in Caucaso et in penins. Taurica ann. 1884—85 ab H. Lojka. et M. a Déchy coll. in Természetr. Füz. XXI. 1899. p. 269—343.

³ Összeköttetésben állott Lojka H.-val, Filarszky N.-ral. Elődömnök, Timkó Gy.-nek határozott Cladoniákat (kéziratban). Mikor 1927 nyarán Finnországban voltam tanulmányúton, igen szívesen látott el tanácsaival és megajándékozott irodalmi termékeinek majdnem teljes sorozatával.

Született 1853. augusztus 5-én Pieksämäkiben Közép-Finnországban. Szülei Lang Károly János csendőrtiszt és Polén Adolfin. Gymnasiumi tanulmányait 1870-ben fejezte be Yyväskyläban. Egyetemi tanulmányait a helsinki egyetem bölcsészeti karán folytatta 1874-ig. Doktorrá avatták 1878-ban. 1875-ben Viipuriban mint középiskolai tanár működött, majd működése helyét többször változtatta. Befejezte középiskolai tanári működését 1886-ban Helsinkiben. Itt avatták 1880-ban a botanika magántanárává. Orosz cenzorként működött 1891-től 1917-ig. 1923-tól haláláig. A turkui egyetem botanikai múzeumának öre volt.

Szeretete a zuzmókhoz korán jelentkezett. Mint középiskolai tanuló és egyetemi hallgató Hollolában (Vesijärvinél Közép-Finnországban) lakott és sógora Dr. J. P. Norrlin professor vezette be a lichenológiába, mit rövidesen rajongóan megszeretett. Résztvett 1880-ban egy Nyugat-Szibériába vezetett expedícióban.⁴ 1882-ben Rostock- és Berlinben dolgozott. 1884—85-ben nagy tanulmányutat tett Braziliába⁵ és dolgozott Szentpéterváron, Moszkvában, Bécsben, Genfben, Párisban és Londonban. 1889 és 1890-ben ismét Párisban találjuk. 1891-ben házasodott, felesége Marie Louise Scolastique Pérotin volt. 1898-ban ismét Genfben, Párisban és Londonban végzett tanulmányokat. Irodalmi munkássága igen nagy (57 munka) és értékes. Kisebb közleményei alig vannak. Munkáinak jórésze kötetnyi, sőt több kötetre terjedő. Legnevezetesebb ezek közül Adjumentája⁶, Cladonia monografiája⁷, braziliai munkája⁸, Szibériai flórájára vonatkozó munkái⁹, Philippini szigetek zuzmóflórája¹⁰, finn lichenografiája¹¹. Ez utóbbinak első kötete különösen figyelmet érdemel, mert ez az első részletes kísérlet arra, hogy a zuzmókat filogenezisük alapján helyezze el a természetes növényrendszerbe. Munkássága igen sokoldalú. Alig

⁴ Enumeratio Lichenum in viciniis flum. Konda in Sibir. Occ. cresc. in Ann. Acad. Sc. Fenn. A. 27 6; Végétation du pays des Vogoules en Sibir. occ. Ibid. 27: 5; Enum, Plant. Vasc. et Muscor. in vicin. flum. Konda in Sibir. occ. cresc. Ibid.

⁵ Etude des Lichens du Brésil in Act Soc. Faun. et Fl. Fenn. VII. 1890. Pars prima p. 1—247. Pars secunda p. 1—256.

⁶ Adjumenta ad Lichenogr. Lapp. fenn. atque Fenniae bor. I. in Meddel. Soc. Faun. et Fl. Fenn. VI. 1881. p. 77—182; II. in l. c. X. 1883. p. 1—230.

⁷ Monogr. Cladoniarum univ. I. in Acta Soc. Faun. et Fl. Fenn. He'singfors. IV 1887 p. 1—509; II. l. c. X 1894 p. 1—498; III. l. c. XIV. 1897. p. 1—268.

⁸ Lásd 5 jegyzet.

⁹ Lásd 4. jegyzet és Lich. in Sibir. merid. coll. in Acta Soc. F. et Fl. Fenn. XIII. No. 6. 1897; Lich. in vicin. stat. hibernae exp'd. Vegae pr. p. Pitlekai in Sibir. septentr. a Almquist coll. in Arkiv f. Bot. 8: 4.

¹⁰ Lichenes insul. Philippinarum I. in Philipp. Journ. of Sc. 4; II. l. c. 8; III. Ann. Acad. Sc. Fenn. A. 15 6; IV. l. c. A. 19: 15.

¹¹ Lichenogr. Fenn. I. in Acta. Soc. Faun. et Fl. Fenn. 49 2 II. l. 53 1; III. l. c. 57 1,

van a földnek foltja, amelynek flórájához zuzmóadatokkal ne járult volna. Igen nagy értékűek azok a munkái, hol régi szerzők, így LINNÉ, HOFFMANN, MÜLLER ARGOVIENSIS herbariumait veszi revízió alá¹². Munkái telve vannak ACHARIUS és NYLANDER herbariumainak originális példányai alapján közzétett értékes helyesbítésekkel.

Mesterünk volt, mintaképünk lesz. Bár nem tudtuk utolsó útjára elkísérni, hogy igaz tiszteletünk és elismerésünk adóját személyesen leróhattuk volna, mégis lelkileg ott voltunk és elbúcsúztunk tőle. Lankadatlan munkában eltöltött élet után pihe-nése csendes, nyugodt lesz, ő megtette kötelességét!

Gyelnik V. (Budapest.)

Pierre-Tranquille Husnot, Chevalier de la Légion d'Honneur — 89 éves korában 1929 máj. 25-én (Cahan par Athis, Orne). T. HUSNOT alapította és indította meg SCHIMPER, BOULAY, ROZE, PARIS, PIRÉ, GRAVET etc. közreműködésével 1874-ben a *Revue Bryologique* c. moha-folyóiratot, amelyet fáradhatatlanul tartott fenn (s végezte annak még expedíciós munkáit is, a füzet címszalagjait is saját kezével írta), amelynek még lezárta, bár erősen elkésve, 53. 1926. kötetét. 1927-ben már az aggkori gyengeség annyira erőt vett rajta, hogy átadta folyóiratát Pierre ALLORGE-nak, (Paris) aki új seriesként (Tom I. No. 1, 55. année, Nouvelle série) 1928 márc. 15-én meg is indította, amelynek teljes kötetét le is zárta.

Muscologia Gallica I—II., 1884—1890 (Pl. I—CXXV.) és *Hepaticologia Gallica* 2. ed., 1922 (pl. I—XXIII.) művei, az a szeretetreméltó nagy előzékenység, amellyel bennünket magyar munkatársakat is mindig kitüntetett, — nevét fenntartják. De megőrzik az utókor előtt a nevét viselő specíesek s a *Husnotia* FOURNIER és *Husnotiella* CARDOT genusok is.

Gyórfly (Szeged).

Vrany Vencel, a szepesi és gömöri flóra kutatója Tiszolcon 1929. szept. 8-án 78 éves korában.

VRANÝ V. született Chvalětice-n (Morvaország) 1851-ben; 1874—1898-ig Sublechnicen (Szepes vármegye) működött mint tanító; ekkori időben a

Václav Vrany, der Forscher der Zipser u. Gömörer Flora, im 78. Lebensjahre, am 8. Sept. 1929 in Tiszolc (Tisovec).

V VRANÝ ist in Chvalětice (Mähren) im J. 1851 geboren; er wirkte von Jahre 1874 bis 1898 in Sublechnic (Zips) als Lehrer und Schuldekan; zu dieser Zeit beschäftigte er sich

¹² Revisio Lichenum in herb. Linnæi asservat. in Meddel. Soc. F. et Fl. Fenn. XIV. 1888. p. 1—10; Revisio lichenum Hoffmannierum 1. c. p. 11—19; Reaciones lichenum a J. Müllero Arg. descr. in Mém. Herb. Boiss. No. 5. 1900. p. 1—17,

Magas-Tátra, Pienninek és az Iglá északi oldala flóráját kutatta.

Ez időből származó gyűjteményeit a KÉSMÁRKI ev. lyceum, a LŐCSEI reál, az IGLÓI tanítóképző-intézet szertárának és POPRÁD Kárpátgyesületi Múzeumának adta.

1898-ban Liptóba költözött át. 1920-ban a Csehszlovák Botanikai Társaság (Prága) levelező tagjává választotta.

1921 óta Tiszolcon lakott.
(Gy.)

mit der Flora der Hohen-Tatra, der Pienninen und des nördlichen Anhanges der Iglá.

Seine Sammlungen aus dieser Zeit schenkte er dem Gymnasium in KESMARK, der Realschule in LŐCSE, der Lehrerbildungsanstalt in IGLÓ u. dem Museum in POPRÁD.

Im J. 1898 übersiedelte er nach der Liptau. Im J. 1920 wählte ihn die Časkoslovensko Botanická Společnost in Prag zu ihrem corresp. Mitgliede.

Seit 1921 wohnte er in Tiszolc.
(Gy.)

Személyi hírek. — Personalnachrichten.

DR. GYÓRFFY ISTVÁN-t a szegedi m. k. Ferenc József Tudományegyetemen az ált. növénytan r. ny. tanárát, a jeles bryologust és lapunk főmunkatársát az 1929/30. tanévre az Egyetem Rector Magnificus-ává választották.

Kinevezték: DR. PAÁL ÁRPÁD egyet. magántanárt a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen az ált. növénytan ny. r. tanárává; DR. SOÓ REZSŐ-t a debreceni Tisza István tudományegyetemen a növénytan ny. rk. tanárává.

DR. I. GYÓRFFY, Professor der Allg. Botanik an der ungar. kgl. Franz Josef Universität in Szeged, der bekaunte Bryologe und Hauptmitarbeiter unserer Zeitschrift, ist zum Rector Magnificus der Univ. pro 1929/30 gewählt worden.

Ernannt wurde: Dozent Á. v. PAÁL zum ö. o. Prof. der allg. Botanik an der Pázmány Péter Universität in Budapest; DR R. v. Soó zum o. ö. Prof. der Botanik an der Stephan Tisza Univ. in Debrecen.

Megjelent. — Erschienen.

Joannes Wagner, *Tiliae exsiccatae criticae*.

I. Fasc. 50 Nro.

1. *Tilia magyarica* Wagn. (*americana* L. subspec. vel hybr.).
2. *americana* L. v. *trichostyla* Wagn.
3. *neglecta* Sp. (*americana* L. × *argentea* Desf.).
4. „ *miranda* Wagn. (*americana* L. v. *trichostyla* Wagn. × *argentea* Desf. v. *platyspatha* Borb.).
5. *Tilia Elisabethae* Wagn. (*americana* L. × *argentea* Desf. v. *subvitifolia* Borb.).

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1929

Band/Volume: [28](#)

Autor(en)/Author(s): Antal Péntzes

Artikel/Article: [Beiträge zur Kenntnis der Adventiv-Flora von Budapest 176-179](#)